

TEMATIKA ÉS KÖVETELMÉNYRENDSZER

2026/2027. tanév I. (őszi) félév

TANTÁRGY NEVE RÓMAI JOG I		Neptun kódja: 20301M
		Előfeltétele:
Helye a mintatantervben: I. szemeszter		Meghirdetés: őszi szemeszter
Szak: FOSZ / IGSZ BA / IGI BA / JOGÁSZ / Közig. MA		Oktatás nyelve: magyar
Tárgy besorolása: kötelező		Kreditérték: 6
Számonkérés módja	kollokvium	
Óraszám	nappali (heti): 2 elmélet+ 1 gyakorlat	
	levelező (félévi): 14 elmélet+ 2 gyakorlat	
Létszámkeret	nappali tagozaton 300	
	levelező tagozaton 200	

Tárgyat gondozó tanszék: Jogtörténeti Tanszék

Tárgyjegyző neve, beosztása: Dr. Újvári Emese egyetemi docens

A tárgy további oktatói, beosztásuk: Dr. Szabó Béla egyetemi tanár

A tárgy célja: Az oktatás célja a római magánjognak, mint az európai magánjogok anyajogának a bemutatása, a jogászai gondolkodásmód elsajátítása, a jogi terminus technikusok megismerése, valamint propedeutika (bevezetés) a mai polgári jog anyagába.

II. A hetekre/konzultációkra lebontott tematika

ELŐADÁS tematikája

Nappali tagozat (hetekre lebontott tematika)

1. Bevezetés - Kezdetek, királykor, a köztársaság kezdetei
2. Az archaikus jog, a XII. táblás törvények - A köztársaság fénykora, a preklasszikus jog
3. A principátus. A principátus joga - A dominátus, a posztklasszikus jog. A jusztninánuszi kodifikáció
4. Általános perjogi fogalmak. A legis actiós eljárás - A formuláris perrend (1)
5. A formuláris perrend (2) - Praetori jogsegélyek.
6. A cognitio eljárás. Végrehajtás. - A személy, status libertatis, status civitatis
7. A capitis deminutio, a cselekvőképesség, a gyámság - A „jogi személyek”.
8. Status familiae, rokonság, patria potestas - Házasság - Házassági vagyoni jog
9. A dolgok, a dolgok osztályozása - A tulajdon
10. A birtok - A birtok védelme
11. A tulajdonszerzés módjai
12. A tulajdonszerzés módjai (2) - A tulajdon védelme (1).
13. A tulajdon védelme (2) - A szolgalmak, az idegen dologbeli jogok

Levelező tagozat

1. Bevezetés Kezdetek, királykor, a köztársaság kezdetei
2. Az archaikus jog, a XII. táblás törvények A köztársaság fénykora, a preklasszikus jog
3. A köztársaság válsága, a principátus. A principátus joga A dominátus, a posztklasszikus jog. A jusztninánuszi kodifikáció

4. Általános perjogi fogalmak. A legis actió eljárás A formuláris perrend (1)
5. A formuláris perrend (2) Praetori jogsegélyek.
6. A cognitio eljárás. Végrehajtás. A személy, status libertatis, status civitatis
7. A capitis deminutio, a cselekvőképesség, a gyámság A „jogi személyek”.
8. Status familiae, rokonság, patria potestas Házasság
9. Házassági vagyoni jog A dolgok, a dolgok osztályozása
10. A tulajdon A birtok I.
11. A birtok II. - A birtok védelme A tulajdonszerzés módjai I.
12. A tulajdonszerzés módjai II. A tulajdonszerzés módjai III.
13. A tulajdon védelme I. A tulajdon védelme II.
14. A tulajdon védelme III. A szolgalmak, az idegen dologbeli jogok, a zálogjog

GYAKORLATI órák tematikája

Nappali tagozat

- 1-2. Bevezetés - A XII táblás törvények I
- 3-4. A XII táblás törvények II
- 5-6. A formuláris eljárás
- 7-8. Személyi jogi példák
- 9-10. Személyi és dologi jogi példák
- 11-12. Dologi jogi példák

Levelező tagozat

1. Gyakorlati jogesetek megoldása 1.
2. Gyakorlati jogesetek megoldása 2.

III. Követelményrendszer

a.) A számonkérés formája: szóbeli kollokvium

b.) Az aláírás megszerzésének pontos leírása

A gyakorlati aláírás teljesítése a vizsgára bocsátás feltétele, a hallgató nem jelentkezhet a vizsgára mindaddig, amíg a gyakorlati aláírását nem szerezte meg.

Nappali tagozat

i.) **Zárthelyi dolgozatot megírása római jogból.** A dolgozat 80 pontos, az elért pontszám közvetlenül beleszámít a félév során elérhető teljesítménypontokba. **(Kétszeri ismétlési lehetőség!)** **Elérhető: 80 pont**

ii.) **Órákon való részvétel.** A gyakorlati foglalkozásokon való **aktív** részvételért az alábbiak szerint szerezhethők teljesítménypontok:

Legfeljebb három hiányzás esetén **(az igazolt hiányzásokat is beleértve)** amelyből legfeljebb kettő eshet az első kilenc foglalkozásra: 20 pont

Legfeljebb négy hiányzás esetén **(az igazolt hiányzásokat is beleértve)** amelyből legfeljebb három eshet az első kilenc foglalkozásra: 10 pont

Elérhető: 20 pont

iii.) **Részvétel az on-line mentori találkozón.** Az előreláthatólag szeptember hónapban a WEBEX-rendszeren meghirdetett mentori találkozón való részvétel esetén további pontok szerezhethők.

Elérhető: 3 pont

Levelező tagozat

i.) **Zárthelyi dolgozatot megírása római jogból.** A dolgozat 80 pontos, az elért pontszám közvetlenül beleszámít a félév során elérhető teljesítménypontokba. **(Kétszeri ismétlési lehetőség!)** Elérhető: **80 pont**

ii.) **Jogesetmegoldás az e-learning-rendszeren keresztül.** A szorgalmi időszak végéig a hallgatóknak otthoni feladatként egy elektronikusan elérhető római jogesetet kell megoldaniuk és írásban leadniuk.

Elérhető: **20 pont**

iii.) **Részvétel az on-line mentori találkozón.** Az előreláthatólag szeptember hónapban a WEBEX-rendszeren meghirdetett mentori találkozón való részvétel esetén további pontok szerezhetők.

Elérhető: **3 pont**

Mindkét tagozaton a gyakorlati aláírás megszerzésének feltétele: a maximális 103 teljesítmény-pontból 61 elérése.

Az hiányzó teljesítménypontok pótlása zárthelyi dolgozattal lehetséges, amely alapján az elért pontszámok akkor kerülnek beszámításra, ha az eredmény jobb, mint a korábbi zárthelyi dolgozat eredménye. A pótló dolgozat egyszer megismételhető.

A zárthelyi dolgozatok anyaga: az dolgozatok időpontjáig az előadásokon, valamint a gyakorlatokon átvett teljes tananyag, továbbá a tankönyv vonatkozó részei és a XII táblás törvény anyaga,.

A vizsga anyaga: az előadások és a gyakorlatok teljes anyaga, a XII táblás törvény anyaga, valamint a tankönyv vonatkozó részei és további kötelező tananyagok (lásd alább!), továbbá az előzetesen kihirdetésre kerülő alapkérdések. (A vizsgán valamennyi alapkérdés pontos, korrekt ismerete az elégséges [2] érdemjegy megszerzésének szükséges, de önmagában nem elégséges feltétele!)

A **szóbeli vizsga** egy alapkérdés megválaszolásával kezdődik. Csak az alapkérdés sikeres megválaszolása esetén kerülhet sor egy tétel kihúzására, amely alapján szóban vizsgázik a hallgató. A tétel anyagán kívül egyéb kérdések is feltehetők a tananyagból.

IV. Kreditelismerési feltételek

Korábban vagy más jogi karon szerzett legalább elégséges alapvizsga (szigorlati) jegy időkorlát nélkül.

a, melyik az utolsó tanév, amelyben történő teljesítés még elfogadható?

Időkorlát nincs

b, mely intézmények hasonló tárgyai fogadhatók el, ill. nem fogadhatók el?

Más hazai egyetem jogi karán teljesített tárgy fogadható el.

c, milyen egyéb elnevezésű tárgyak fogadhatók el egyenértékűként?

Nincs ilyen

V. Tananyag, szakirodalom

Kötelező irodalom

- Földi András - Hamza Gábor: A római jog története és intézményei, Budapest, 2000 utáni kiadás (az első félév anyagát fedő tankönyvi részek);
- a XII. táblás törvény szövege; az előadások anyaga.

Ajánlott irodalom

- Zlinszky János: Állam és jog az archaikus Rómában. Bp. 1997.
- Szabó Béla: Előadások a római állam- és jogtörténet köréből. Miskolc, 1998.
- Brósz Róbert: Római jogi gyakorlatok. Budapest: Tankönyvkiadó, 1990-től
- Jakab Éva: Római jogi gyakorlatok. Szeged, 2002.